

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Α.Π.: 320

Αθήνα, 21 Φεβρουαρίου 2020

Προς το

Υπουργείο Οικονομικών

Γενική Διεύθυνση Οικονομικής Πολιτικής

Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Πολιτικής

Τμήμα Α

Email: C.ladikos@minfin.gr

Θέμα: Η υπ' αριθ. 3626/29.1.2020 ερώτηση των βουλευτών κ.κ. Κεγκέρογλου, Κατρίνη και Σκανδαλίδη

Κυρίες, Κύριοι,

Λάβαμε το με αριθμό 20170 ΕΞ 2020/19.2.2020 έγγραφό σας, με το οποίο μας διαβιβάσατε την με αριθμό 3626/29.1.2020 ερώτηση των βουλευτών κ.κ. Κεγκέρογλου, Κατρίνη και Σκανδαλίδη αναφορικά με τη θέσπιση υποχρεωτικής ενημέρωσης των δανειοληπτών για το τίμημα και τα λοιπά στοιχεία που αφορούν τη μεταβίβαση απαιτήσεων προς τις εταιρείες απόκτησης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις. Θα θέλαμε, σχετικά με το ερώτημα αυτό να θέσουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

Με τον Ν. 4354/2015 θεσπίστηκε για πρώτη φορά στη χώρα μας ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση και απόκτηση απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις. Το κανονιστικό πλαίσιο που τίθεται με τον ως άνω Νόμο συμπληρώνεται περαιτέρω με την υπ' αριθμ. 118/19.5.2017 Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής της ΤτΕ για το πλαίσιο ίδρυσης και λειτουργίας των εταιρειών διαχείρισης, οι οποίες αδειοδοτούνται από την Τράπεζα της Ελλάδος και υπόκεινται στην εποπτεία της.

Σύμφωνα με το ανωτέρω πλαίσιο τίθενται συγκεκριμένες προϋποθέσεις για τη μεταβίβαση απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις προς τις περιοριστικά αναφερόμενες στο Νόμο νομικές οντότητες που δύνανται να αποκτήσουν απαιτήσεις. Η μεταβίβαση τραπεζικών συμβάσεων δανειοδότησης και γενικότερα πιστώσεων από τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα επιτρέπεται σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του ν. 4354/2015 σε ελληνικές ανώνυμες εταιρείες ή εταιρείες που εδρεύουν στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (Ε.Ο.Χ.), στον καταστατικό σκοπό των οποίων περιλαμβάνεται η απόκτηση τέτοιων απαιτήσεων, καθώς και εταιρείες που εδρεύουν

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

εκτός Ε.Ο.Χ. και έχουν αντίστοιχο καταστατικό σκοπό, υπό την προϋπόθεση ότι η έδρα τους δεν βρίσκεται σε κράτος που δεν έχει προνομιακό φορολογικό καθεστώς ή σε μη συνεργάσιμο κράτος, υπό την έννοια του άρθρου 65 παρ. 3 Ν. 4172/2013. Αντίθετα, δεν προβλέπεται η δυνατότητα μεταβίβασης των απαιτήσεων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα πλην αυτών που αναφέρονται ειδικά στο Νόμο, πολλών δε μάλλον στον ίδιο το δανειολήπτη. Η μεταβίβαση στον ίδιο τον δανειολήπτη δεν προβλέπεται, διότι η μεταβίβαση πιστώσεων από τον αρχικό δανειστή, προς Τρίτη εταιρεία, εμπίπτει στις διατάξεις της εκχώρησης - μεταβίβασης απαιτήσεων, η οποία με βάση και τις γενικές διατάξεις του ΑΚ (και ειδικότερα το άρθρο 455 αυτού που ορίζει ρητά ότι *ο δανειστής μπορεί με σύμβαση να μεταβιβάσει σε άλλον την απαίτησή του, χωρίς τη συναίνεση του οφειλέτη (εκχωρητή)*)» είναι επιτρεπτή μόνο σε τρίτο και ποτέ προς τον οφειλέτη. Και τούτο διότι η μεταβίβαση οδηγεί το δάνειο στη λεγόμενη δευτερογενή αγορά, στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων, λόγω της υπερημερίας του ίδιου του οφειλέτη, ενώ ο οφειλέτης ευθύνεται για την αποπληρωμή πρωτογενώς.

Μεταξύ των προϋποθέσεων που τίθενται στο Νόμο περιλαμβάνεται και η προγενέστερη ενημέρωση δανειολήπτη και εγγυητή, εφόσον τα εν λόγω πρόσωπα εμπίπτουν στην έννοια του καταναλωτή κατ' άρθρο 1^α Ν. 2251/1994¹. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι οι παραπάνω θα πρέπει να έχουν προσκληθεί με εξώδικη πρόσκληση, μέσα σε δώδεκα (12) μήνες πριν από την προσφορά, να διακανονίσουν τις οφειλές τους βάσει γραπτής πρότασης κατάλληλης ρύθμισης σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Δεοντολογίας της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ) για τη ρύθμιση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων.

Ευνόητο είναι ότι η δικαιοπολιτική σκοπιμότητα της εν λόγω ρύθμισης συνίσταται στην ενημέρωση για την επικείμενη εκχώρηση της απαίτησης σε τρίτο, παρέχοντας στους οφειλέτες τη δυνατότητα να άρουν την υπερημερία τους και να προβούν σε ενέργειες αποπληρωμής ή ρύθμισης των οφειλών τους, ανταποκρινόμενοι στην πρόσκληση του πιστωτικού ιδρύματος για την εύρεση κατάλληλης λύσης ρύθμισης. Συνεπώς, ο δανειολήπτης λαμβάνει πλήρη ενημέρωση για την επικείμενη μεταβίβαση της οφειλής του και, εφόσον το επιθυμεί, μπορεί να εκκινήσει συγκεκριμένη διαδικασία για τη βιώσιμη διευθέτηση της οφειλής του. Η διευθέτηση της οφειλής μπορεί να στηρίζεται σε μια από τις λύσεις ρύθμισης του Κώδικα Δεοντολογίας της ΤτΕ, ενδέχεται δε να περιλαμβάνει ακόμα και μερική διαγραφή τμήματος της οφειλής ("partial debt forgiveness/write down"), εφόσον αυτή δικαιολογείται από τα εισοδηματικά κριτήρια και την περιουσιακή κατάσταση του

¹ Άρθρο 3 παρ. 2 Ν. 4354/2015, όπως ισχύει κατόπιν της τελευταίας τροποποίησης δυνάμει του άρθρου 69 παρ. 2 Ν. 4549/2018.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

δανειολήπτη και η οφειλή δεν καλύπτεται από επαρκείς εξασφαλίσεις. Ωστόσο, είναι ευνόητο ότι από την παραπάνω διαδικασία εξαιρούνται επίδικες ή επιδικασθείσες απαιτήσεις, ή απαιτήσεις εναντίον μη συνεργάσιμων δανειοληπτών κατά την έννοια του του άρθρου 1 παρ. 2 Ν. 4224/2013, αφού σε αυτές τις περιπτώσεις έχει εκδηλωθεί η βούληση του οφειλέτη να μην ρυθμίσει την οφειλή του και έχουν ακολουθήσει δικαστικές ενέργειες.

Πέραν των ανωτέρω, ο Νόμος θεσπίζει πρόσθετη υποχρέωση δημοσιότητας των συμβάσεων μεταβίβασης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις στο δημόσιο βιβλίο του άρθρου 3 Ν. 2844/2000. Εκτός από τη δημοσίευση στο ανωτέρω δημόσιο βιβλίο ο Νόμος θεσπίζει την υποχρέωση αναγγελίας της δημοσίευσης προς τους οφειλέτες/εγγυητές με κάθε πρόσφορο μέσο, συμπεριλαμβανομένων και των μέσων ηλεκτρονικής επικοινωνίας, προφανώς με σκοπό την απλοποίηση της διαδικασίας και την μείωση του κόστους της. Δικαιολογητικός λόγος της αναγγελίας είναι και πάλι η ενημέρωση του δανειολήπτη για τη μεταβίβαση της οφειλής του.

Από τα προαναφερθέντα προκύπτει αφενός ότι ο δανειολήπτης ενημερώνεται επαρκώς για τη μεταβίβαση της οφειλής του, τόσο πριν αυτή συντελεστεί όσο και ακολούθως, και διαθέτει ικανοποιητικό χρόνο να επιδιώξει τη διευθέτηση της οφειλής. Ενδεχόμενη αναφορά του τιμήματος πώλησης της απαίτησης, πέραν του ότι δεν προβλέπεται εκ του Νόμου, δεν φαίνεται να εξυπηρετεί και τον σκοπό ενημέρωσης του δανειολήπτη, αφού δεν είναι νομικά εφικτή η μεταβίβαση-εκχώρηση απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ιδίως στο πλαίσιο του άρθρου 455 του ΑΚ.

Επιπρόσθετα, πρέπει να σημειωθεί ότι οι Εταιρείες Απόκτησης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις δεν αγοράζουν μεμονωμένα δάνεια, αλλά χαρτοφυλάκια δανείων. Ως εκ τούτου, το συνολικό τίμημα διαμορφώνεται από τη στάθμιση της τιμής όλων των δανείων, λαμβάνοντας υπόψη τον αυξημένο κίνδυνο (ρίσκο) όλου του χαρτοφυλακίου. Συνεπώς, δεν υπάρχει διακριτή τιμή αγοράς για κάθε επιμέρους δάνειο που περιλαμβάνεται στο πωλούμενο χαρτοφυλάκιο. Επίσης, θα ήταν λανθασμένο και παραπλανητικό να υιοθετηθεί η λογική ενός μέσου όρου ή σταθμισμένης τιμής για όλα τα δάνεια που περιλαμβάνονται σε ορισμένο χαρτοφυλάκιο. Η αξία κάθε μεμονωμένου δανείου είναι διαφορετική και προσδιορίζεται από τα περιθώρια ανάκτησης, αλλά και από την αντικειμενική ικανότητα αποπληρωμής του συγκεκριμένου δανειολήπτη σε συνδυασμό με την αξία των ενεχυριασμένων περιουσιακών στοιχείων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Ως προς το δεύτερο σκέλος τη ερώτησης αναφορικά με τη χορήγηση βεβαίωσης από την εκχωρήτρια τράπεζα στον δανειολήπτη περί μη ύπαρξης απαίτησης σημειώνουμε ότι ο εκδοχέας γίνεται, από και δια της αναγγελίας της εκχώρησης, κύριος της εκχωρηθείσας απαίτησης, με όλα τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που συνδέονται αναπόσπαστα με τη φύση της απαίτησης, χωρίς βελτίωση ή χειροτέρευση της προηγούμενης νομικής θέσης του. Η πρόβλεψη αυτή επαναλαμβάνεται και στις ρυθμίσεις του Ν. 4354/2015.

Μάλιστα, μετά την αναγγελία ο εκδοχέας έχει κατά του οφειλέτη τα ίδια δικαιώματα που είχε κατ' αυτού και ο εκχωρητής, ενώ αντίστοιχα ο οφειλέτης έχει έναντι του εκδοχέα τις ίδιες υποχρεώσεις και τις ίδιες ενστάσεις που είχε πριν την αναγγελία έναντι του εκχωρητή (ΑΚ 462, 463 παρ. 1).

Με βάση τα ανωτέρω, η χορήγηση βεβαίωσης από την εκχωρήτρια τράπεζα προς τον δανειολήπτη ότι δεν διατηρεί καμία απαίτηση εις βάρος του, παρέλκει, καθότι σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα, αφ'ής στιγμής αναγγελθεί η εκχώρηση στον δανειολήπτη, πλέον απαίτηση κατά του δανειολήπτη διατηρεί ο εκδοχέας, ήτοι η εταιρεία απόκτησης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις, και όχι ο εκχωρητής.

Με εκτίμηση,

Χαρούλα Απαλαγάκη
Γενική Γραμματέας